

Yhteistoimintaelin 10.3.2026 §30

Henkilöstön sivutoimet ja kilpaileva toiminta -ohjekirje

Yhteistoimintaelimen henkilöstöjärjestöjen lausunto

Henkilöstön sivutoimet ja kilpaileva toiminta ohjekirjeessä on niputettu tarpeettomasti työ- ja virkasuhteiset tekemään sivutoimi-ilmoituksia ja pyytämään lupaa sivutoimille tarpeettomasti ja huomattavasti lakia tiukemmin. Tietoja pyydetään siinä laajuudessa, että sitä voidaan pitää jopa tarpeettomana tietojen keräämisenä.

Työsopimuslaki ei tunne käsitettä sivutoimi, eikä täten edellytä sivutoimi-ilmoitusta tai -lupaa työsuhteisilta työntekijöiltä. Työntekijöitä sitoo määräykset työsopimuslain 3. luvun 3§ kilpailevasta toiminnasta. Lähtökohtaisesti työntekijän toiminta työajan ulkopuolella ei ole työnantajan määräysvallan alla, eikä työntekijällä ole siitä raportointivelvoitetta työnantajalle.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työsuhteisella työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa sivutoimista. Tällainen sopimus ei saa kuitenkaan olla työntekijän kannalta kohtuuton. Pirkanmaan hyvinvointialue on työsopimuksissaan edellyttänyt työsuhteisia ilmoittamaan sivutoimistaan eikä työntekijällä ole mahdollisuutta sopia toisin. Vaatimus on tarpeeton ja lisää ylimääräistä hallinnollista työtä erityisesti esihenkilöillä.

Ohjeen mukaan sivutoimi-ilmoitus käsitellään kuin lupa, eli se myönnetään tai siitä voidaan tehdä kielteinen päätös. Näin toimittaessa kyseessä ei ole työsuhteisen työntekijän yksipuoleinen ilmoitus, vaan kyseessä on tosiasiaa sivutoimilupa.

Työnantaja katsoo sivutoimiksi myös mm. kunnalliset luottamustoimet sekä ammattiyhdistysten päättävissä elimissä toimimisen. Tämänkaltaiset tiedot(osallistuminen poliittiseen toimintaan, ammattiyhdistystoiminta) sisältävät henkilötietolain sekä työelämän tietosuojalain mukaan arkaluonteisia tietoja. Näiden tietojen keräämiselle, säilyttämiselle ja käsittelylle emme katso olevan lain edellyttämää tarpeellisuutta. Työnantajan ei tulisi myöskään vaikuttaa luottamustoimiin tai ammattijärjestöjen toimintaan osallistumiseen.

Kunnallisten luottamustoimien sekä ammattijärjestöjen hallinnon tehtävien ilmoittaminen ja luvanvaraisuus on tarpeetonta, sillä työnantajan on annettava näihin tehtäviin vapautusta kuntalain(Kuntalaki 80-81§, Laki hyvinvointialueesta 86§) sekä työehtosopimusten(HYVTES V. luku 3§) mukaisesti.

Näiden tehtävien ilmoittaminen luvanvaraisena voidaan pitää arveluttavana, sillä esihenkilön arvioidessa sivutoimen hyväksyttävyyttä, hän joutuu arvioimaan alaisensa mahdollisuutta osallistua poliittisen toimintaan tai ammattiyhdistystoimintaan.

Ohjeen mukaan näitä tietoja on selvítettävä jo rekrytoinnin yhteydessä, vaikka näitä tietoja ei tulisi kysyä tai selvittää töihin otettaessa.

Esiteltyä ohjekirjettä henkilöstön sivutoimista ja kilpailevasta toiminnasta ei voida hyväksyä. Ohjekirje on myös otettu käyttöön ennen yhteistoimintaelimen käsittelyä.

Tampereella 10.3.2026

SuPerin, Tehyn, JHL:n, Jyтын ja Jukon yhteistoimintaelimen henkilöstöedustajat